

Věc C-922/19**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum doručení:**

17. prosince 2019

Předkládající soud:

Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

13. prosince 2019

Navrhovatelka v řízení o kasačním opravném prostředku:

Stichting Waternet

Odpůrce v řízení o kasačním opravném prostředku:

MG

Předmět původního řízení

Původní řízení se týká sporu mezi Stichting Waternet (dále jen „Waternet“), dodavatelem pitné vody, a MG, soukromou osobu, která se přestěhovala, o otázce, zda dodávka pitné vody společností Waternet představuje nevyžádané dodání a zda to v případě kladné odpovědi znamená, že MG nevznikla povinnost platby.

Předmět a právní základ žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

Předmětná žádost předložená na základě článku 267 SFEU se týká zaprvé výkladu článku 9 směrnice 97/7/ES a článku 27 směrnice 2011/83/EU ve spojení s čl. 5 odst. 5 a přílohou I bodem 29 směrnice 2005/29/ES, zejména pojmu „nevyžádané dodání (pitné vody)“. Takovéto dodání představuje zakázanou nekalou obchodní praktiku. Zadruhé se jedná o otázku, zda výše uvedená ustanovení směrnic brání vzniku smlouvy.

Předběžné otázky

1. Musí být článek 9 směrnice 97/7/ES a článek 27 směrnice 2011/83/EU ve spojení s čl. 5 odst. 5 a přílohou I bodem 29 směrnice 2005/29/ES vykládán v tom smyslu, že se jedná o nevyžádané dodání pitné vody ve smyslu těchto předpisů, spočívá-li obchodní praxe dodavatele pitné vody v následujícím:

(i) Dodavatel pitné vody je podle zákona a) v rámci jemu přidělené zásobované oblasti výhradně odpovědný a povinný dodávat pitnou vodu prostřednictvím potrubí a b) povinen předložit osobám, které o to požádají, nabídku na připojení na veřejné zásobování pitnou vodou a dodávky pitné vody;

(ii) dodavatel pitné vody udržuje připojení bytu spotřebitele na veřejné zásobování pitnou vodou ve stavu, v jakém bylo před nastěhováním tohoto spotřebitele do bytu, ve vodovodním potrubí v bytě spotřebitele je tedy tlak a spotřebitel může aktivním a vědomým úkonem - otočením vodovodního kohoutku či podobným úkonem - případně odebírat vodu i poté, co sdělil, že nechce uzavřít smlouvu o dodávkách pitné vody, a

(iii) dodavatel pitné vody účtuje náklady, pokud spotřebitel aktivním a vědomým úkonem skutečně odebíral pitnou vodu, přičemž použité sazby pokrývají náklady, jsou transparentní a nediskriminující, což kontroluje veřejná správa?

2. Brání článek 9 směrnice 97/7/ES a článek 27 směrnice 2011/83/EU ve spojení s čl. 5 odst. 5 a přílohou I bodem 29 směrnice 2005/29/ES domněnce, že mezi dodavatelem pitné vody a spotřebitelem vzniká smlouva o dodávkách pitné vody, jestliže (i) spotřebitel - stejně jako nizozemský průměrný spotřebitel - ví, že s dodávkou pitné vody jsou spojeny náklady, (ii) spotřebitel přesto po delší dobu systematicky spotřebovává pitnou vodu, (iii) spotřebitel i poté, co od dodavatele pitné vody obdržel uvítací dopis, faktury a upomínky, pokračuje ve své spotřebě vody a (iv) spotřebitel poté, co bylo soudem uděleno povolení k přerušení dodávky pitné vody do bytu, sdělí, že si přece jen přeje uzavřít smlouvu s dodavatelem pitné vody?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES ze dne 20. května 1997 o ochraně spotřebitele v případě smluv uzavřených na dálku: bod 16 odůvodnění; články 9 a 14

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu a o změně směrnice Rady 84/450/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 (směrnice o nekalých obchodních praktikách): body 6, 7 a 17 odůvodnění; články 5 až 9 a 15; příloha I bod 29

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů, kterou se mění směrnice Rady 93/13/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 1999/44/ES a zrušuje směrnice Rady 85/577/EHS a směrnice Evropského parlamentu a Rady 97/7/ES: bod 60 odůvodnění; články 3, 4 a 27

Uváděná ustanovení vnitrostátního práva

Burgerlijk Wetboek (občanský zákoník, dále jen „BW“), čl. 7:7 odst. 2 (původní znění); čl. 7:7 odst. 2 (nové znění)

Wet van 18 juli 2009, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening [zákon ze dne 18. července 2009 s novými ustanoveními o výrobě a distribuci pitné vody a organizaci veřejného zásobování pitnou vodou (zákon o pitné vodě)]: články 1, 3, 4, 5, 8, 9 a 10 až 13

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, van 17 april 2012, nr. IENM/BSK-2012/14677, houdende regels met betrekking tot het afsluiten van kleinverbruikers van drinkwater [nařízení č. IENM/BSK-2012/14677 státního tajemníka pro infrastrukturu a životní prostředí ze dne 17. dubna 2012 s ustanoveními o přerušení dodávky pitné vody drobným spotřebitelům (nařízení o zavedení politiky přerušení dodávky pitné vody drobným spotřebitelům)]: články 2, 3, 4 a 6

Besluit van 23 mei 2011, houdende bepalingen inzake de productie en distributie van drinkwater en de organisatie van de openbare drinkwatervoorziening [rozhodnutí ze dne 18. července 2009 s ustanoveními o výrobě a distribuci pitné vody a organizaci veřejného zásobování pitnou vodou (rozhodnutí o pitné vodě)]

Regeling van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu van 14 juni 2011, nr. BJZ2011046947 houdende nadere regels met betrekking tot enige onderwerpen inzake de voorziening van drinkwater, warm tapwater en huishoudwater [nařízení č. BJZ2011046947 státního tajemníka pro infrastrukturu a životní prostředí ze dne 14. června 2011 s prováděcími ustanoveními o některých záležitostech v oblasti zásobování pitnou, teplou a užitkovou vodou, dále jen (nařízení o pitné vodě)]

Stručné shrnutí skutkového stavu a původního řízení

- 1 V praxi v Nizozemsku nedochází při stěhování spotřebitele k (přímému) přerušení dodávky pitné vody do bytu, a sice ani tehdy, pokud obyvatel, který byt opouští, vypoví svou smlouvu s dodavatelem pitné vody a obyvatel, který se do bytu stěhuje, žádnou smlouvu s dodavatelem pitné vody (dosud) neuzavřel. Tato praxe vyplývá mimo jiné ze zákonné povinnosti dodavatele pitné vody sledovat takovou

politiku, jejímž cílem je zamezit tomu, aby spotřebitel byl odpojen od veřejného zásobování pitnou vodou.

- 2 MG je od září 2012 obyvatelem bytu v Amsterdamu (dále jen „byt“). Při nastěhování do bytu se nepřihlásil u společnosti Waternet, která je podle zákona o pitné vodě výhradně odpovědná za dodávky pitné vody potrubím do obce Amsterdam, jako nový obyvatel, a předchozí obyvatel se tehdy neodhlásil. Společnost Waternet dodávala na tuto adresu pitnou vodu.
- 3 Faktury za dodávky pitné vody v období do 1. ledna 2014 byly zaplacený předchozím obyvatelem bytu.
- 4 Dne 12. listopadu 2014 společnost Waternet zaslala MG takzvaný uvítací dopis.
- 5 Od 18. listopadu 2014 společnost Waternet zasílala MG faktury za dodávky pitné vody za období od 1. ledna 2014.
- 6 MG faktury zaslané společností Waternet za období od 1. ledna 2014 do 18. listopadu 2016 nezaplatil.
- 7 Společnost Waternet podala ke Kantonrechter der Rechtbank Amsterdam (samosoudce obvodního soudu v Amsterdamu, Nizozemsko) žalobu proti MG, v níž se v první řadě domáhala platby za dodanou pitnou vodu. Kantonrechter žalobu rozsudkem ze dne 4. listopadu 2016 zamítl.
- 8 Společnost Waternet podala proti tomuto rozsudku odvolání ke Gerechtshof Amsterdam (odvolací soud v Amsterdamu, Nizozemsko). Společnost Waternet navrhovala, aby rozsudek ze dne 4. listopadu 2016 byl zrušen a MG byla uložena povinnost zaplatit za spotřebu vody v období od 1. ledna 2014 do 18. listopadu 2016 částku ve výši 283,79 eur navýšenou o zákonné úroky a náklady na vymáhání. Gerechtshof Amsterdam rozsudkem ze dne 10. dubna 2018 tento rozsudek potvrdil.
- 9 Nato podala společnost Waternet kasační opravný prostředek k Hoge Raad der Nederlanden (dále jen „předkládající soud“).

Hlavní argumenty účastníků původního sporu

- 10 MG v zásadě tvrdí, že se společností Waternet neuzavřel žádnou smlouvu a ta mu dodávala pitnou vodu, ačkoliv ji o to nežádal.
- 11 Společnost Waternet za prvé namítá, že Gerechtshof Amsterdam zastával nesprávný právní názor ohledně pojmu „nevyžádané dodání“ ve smyslu čl. 7:7 odst. 2 (nové znění) BW. O „nevyžádané dodání“ se nejedná v případě, pokud se spotřebitel, u něž se lze domnívat, že bude potřebovat vodu pro vlastní byt, sám rozhodne k odběru vody, přičemž využije zákonnou povinnost dodavatele vody zajistit připojení a zásobování. Toto každopádně platí v Nizozemsku, kde má

dodavatel vody monopol na trhu s regulovanými sazbami a vykonává svou činnost bez působení tržních sil, a proto zde zásadně nemohou panovat agresivní obchodní praktiky. Mimoto je důležité, že dodavatel vody sám nemá žádnou skutečnou možnost, jak odběru vody zabránit. Článek 7:7 odst. 2 (původní znění) BW se kromě toho nepoužije na dodávku pitné vody a nebrání vzniku smlouvy na základě spotřeby pitné vody.

- 12 Zadruhé společnost Waternet uvádí, že Gerechtshof Amsterdam chybně rozhodl o tom, že mezi společnostmi Waternet a MG nevznikla smlouva. Gerechtshof Amsterdam podle ní nepřihlédl k tomu, že (i) MG věděl, že dodávka pitné vody není bezplatná, (ii) MG i přesto po dobu téměř čtyř let systematicky spotřebovával vodu, (iii) MG pokračoval ve spotřebě vody i poté, co obdržel uvítací dopis společnosti Waternet a následné faktury a upomínky, a (iv) MG poté, co bylo uděleno soudní povolení k přerušení dodávky pitné vody do bytu, sdělil, že přece jen chce se společností Waternet uzavřít smlouvu.

Stručné vylíčení odůvodnění předběžné otázky

Otázka 1

- 13 Předkládající soud upozorňuje na skutečnost, že musí přezkoumat, zda je obchodní praxe společnosti Waternet nekalá, neboť se jedná o nevyžádané dodání pitné vody.
- 14 Takovéto dodání je podle čl. 7:7 odst. 2 (původní znění) BW, který je relevantní pro přezkum pohledávky společnosti Waternet za období od 1. ledna 2014 do 12. června 2014, a podle čl. 7:7 odst. 2 (nové znění) BW, který je relevantní pro přezkum pohledávky společnosti Waternet za období od 13. června 2014, zakázané. Nevyžádaná dodání jsou dále zakázána podle čl. 5 odst. 5 a přílohy I bodu 29 směrnice 2005/29, článku 9 směrnice 97/7 a článku 27 směrnice 2011/83.
- 15 Dotčená dodávka pitné vody se vyznačuje těmito znaky:
- 1) společnost Waternet je podle zákona v rámci své zásobované oblasti výhradně odpovědná a povinná dodávat pitnou vodu prostřednictvím potrubí;
  - 2) společnost Waternet je ze zákona povinna předložit osobám, které o to požádají, nabídku na připojení na veřejné zásobování pitnou vodou a dodávat pitnou vodu;
  - 3) společnost Waternet musí již existující připojení bytu MG na veřejné zásobování pitnou vodou zachovat. V důsledku toho byla vodovodní potrubí v tomto bytě i nadále pod tlakem a MG mohl odebírat pitnou vodu, pokud chtěl, také poté, co sdělil, že nechce uzavřít smlouvu o dodávkách pitné vody, a

- 4) společnost Waternet účtovala za pitnou vodu, kterou MG odebral, sazby, které jsou regulované zákonem.
- 16 Předkládající soud upozorňuje na skutečnost, že otázku, zda se jedná o nevyžádané dodání pitné vody, je podle jeho předběžného názoru nutno zodpovědět záporně. Obchodní praxe společnosti Waternet totiž přímo nepoškozuje hospodářský zájem průměrného spotřebitele a v souvislosti s odběrem pitné vody nijak neomezuje jeho svobodné jednání. Stejně tak nejsou nepřímo poškozovány hospodářské zájmy konkurentů společnosti Waternet jednajících v souladu s právem, neboť v souvislosti s dodávkami pitné vody v Nizozemsku nedochází k volnému působení tržních sil, ani zde neprobíhá hospodářská soutěž. Předmětné dodání tedy nepředstavuje obchodní praktiku, která by byla zakázána ve smyslu směrnice 2005/29.
- 17 Projednávaná věc se v zásadních bodech liší od případu, který vedl k rozsudku ze dne 13. září 2018, Wind Tre a Vodafone Italia (C-54/17 a C-55/17, EU:C:2018:710), týkajícího se výkladu pojmu „setrvačný prodej“. Nizozemský spotřebitel si nemůže svobodně zvolit dodavatele pitné vody, náklady jsou účtovány pouze v případě, že spotřebitel učinil aktivní a vědomý úkon, a průměrný nizozemský spotřebitel si je vědom skutečnosti, že s dodávkou pitné vody jsou spojeny náklady. Vzhledem k tomu není tato judikatura Soudního dvora v projednávané věci relevantní.

Otázka 2

- 18 Předkládající soud se dále táže, zda výše uvedená ustanovení směrnic brání vzniku smlouvy mezi společnostmi Waternet a MG.
- 19 MG věděl, že s dodávkou pitné vody jsou spojené náklady; i přesto po dobu téměř čtyř let systematicky pitnou vodu spotřebovával, ve spotřebě vody pokračoval i poté, co obdržel uvítací dopis společnosti Waternet a následné faktury a upomínky, a poté, co bylo uděleno soudní povolení k přerušení dodávky pitné vody do bytu, sdělil, že přece jen chce se společností Waternet uzavřít smlouvu.